

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ๒๗/๒๕๖๓

วันที่ ๘ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ หรือไม่

ความเห็น

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ส่งคำโต้แย้งของโจทก์ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๒๘๓๐/๒๕๖๑ หมายเลขแดงที่ ๑๐๒๖/๒๕๖๒ ซึ่งโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ที่กำหนดให้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนด ไม่สามารถปฏิบัติได้จริงในคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีเอง โดยอ้างว่าต้องไต่สวนมูลฟ้องจนกว่าศาลจะมีคำสั่งประทับฟ้อง ผู้ถูกฟ้องจึงจะตกเป็นจำเลย ทำให้อายุความในคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องเองมีน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙๕ ระยะเวลาการฟ้องคดีไม่เท่ากันระหว่างคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์กับคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ บทบัญญัติดังกล่าวขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่สามารถใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่เท่าเทียมกัน จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗

เห็นว่า การกระทำความผิดอาญาของบุคคลใดย่อมมีผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม กฎหมายจึงบัญญัติให้รัฐมีอำนาจดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดได้ แต่ไม่ตัดสิทธิราษฎรผู้ได้รับความเสียหายดำเนินคดีทางศาลเอง โดยศาลจะไต่สวนก่อนว่าคดีมีมูลหรือไม่ เพื่อไม่ให้มีการกลั่นแกล้งฟ้องคดีกัน ซึ่งในคดีที่รัฐ

เป็นผู้ดำเนินคดีก็ใช้หลักการเดียวกัน โดยพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการเป็นผู้กล่าวหาคดีมีความผิดหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการฟ้องโดยผู้เสียหายหรือพนักงานอัยการก็ตาม จะต้องฟ้องคดีต่อศาลภายในกำหนดระยะเวลาเดียวกันที่เรียกว่า อายุความ

อายุความการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดอาญา เป็นบทบัญญัติให้ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดโดยเร็ว เพื่อให้สามารถนำพยานหลักฐานเสนอต่อศาลพิจารณาได้ครบถ้วนสมบูรณ์ต่อหน้าจำเลย เพื่อให้จำเลยมีโอกาสต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ อันจะทำให้การพิพากษาคดีมีความถูกต้องเป็นธรรมมากที่สุด กฎหมายบัญญัติอายุความแตกต่างกันตามความร้ายแรงแห่งคดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ โดยบัญญัติให้ต้องฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดเวลานับแต่วันกระทำความผิด ไม่ว่าจะผู้เสียหายจะฟ้องต่อศาลเองหรือร้องทุกข์กล่าวโทษให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแทน แม้ในคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาจะมีกระบวนการไต่สวนมูลฟ้องก็ตาม แต่ผู้เสียหายสามารถฟ้องคดีอาญาได้ทันทีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด ไม่ต้องรอเวลาให้ใกล้จะขาดอายุความ หากผู้เสียหายเลือกใช้วิธีร้องทุกข์กล่าวโทษ ซึ่งอาจเป็นกรณีรู้ตัวหรือยังไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดก็ได้ เจ้าพนักงานตำรวจต้องดำเนินการสืบสวนและพนักงานสอบสวนต้องดำเนินการสอบสวนติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดส่งพนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้เวลาเช่นกัน ดังนั้น การให้นับอายุความในคดีอาญาโดยให้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมาศาลนับแต่วันกระทำความผิด ย่อมไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควร ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ใช้บังคับได้เป็นการทั่วไปให้ความเสมอภาคกันในกฎหมาย และไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

อาศัยเหตุผลข้างต้นนี้ จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ” ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗

(นายจिरินติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ